

IMPROVING ACCOUNTING FOR LONG-TERM ASSETS IN ACCORDANCE WITH INTERNATIONAL STANDARDS

Khakimov Fakhritdin Abdusattorovich

Termez Engineering and Technology Institute
assistant

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10902913>

ARTICLE INFO

Received: 24th March 2024
Accepted: 30th March 2024
Online: 31th March 2024

KEYWORDS

Long-term assets, method of calculation, continuity of activity, continuity of the ratio between income and expenses, proportionality between quality classifications.

ABSTRACT

In this article, the approaches of foreign and domestic scientists to the accounting of long-term assets based on international standards, as well as the principles of recognition, evaluation and accounting of long-term assets in international standards were studied.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УЧЕТА ДОЛГОСРОЧНЫХ АКТИВОВ ПО МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ

Хакимов Фахритдин Абдусатторович

Термезский инженерно-технологический институт ассистент

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10902913>

ARTICLE INFO

Received: 24th March 2024
Accepted: 30th March 2024
Online: 31th March 2024

KEYWORDS

Долгосрочные активы, метод расчета, непрерывность деятельности, непрерывность соотношения между доходами и расходами, пропорциональность между качественными классификациями.

ABSTRACT

В данной статье были изучены подходы зарубежных и отечественных ученых к учету долгосрочных активов на основе международных стандартов, а также принципы признания, оценки и учета долгосрочных активов в международных стандартах.

**УЗОҚ МУДДАТЛИ АКТИВЛАР ҲИСОБИНИ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАР
АСОСИДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ**

Хакимов Фахритдин Абдусатторович

faxritdinhakimov72@gmail.com тел.998936363171

Термиз муҳандислик-технология институти ассистенти

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10902913>

ARTICLE INFO

Received: 24th March 2024

Accepted: 30th March 2024

Online: 31th March 2024

KEYWORDS

Узоқ муддатли активлар,
ҳисоблаш усули,
фаолиятнинг узликсизлиги,
даромад ва харажатлар
ўртасидаги нисбатнинг
узлуксизлиги, сифат
таснифлари ўртасидаги
мутаносиблик.

ABSTRACT

Ушбу мақолада узоқ муддатли активларни халқаро стандартлар асосида ҳисобини юритиш борасида хорижий ва маҳаллий олимларнинг ёндашувлари, шунингдек, халқаро стандартларда узоқ муддатли активларни тан олиш, баҳолаш ва ҳисобга олиш тамойиллари тадқиқ қилинди.

Кириш.

Бозор иқтисодиёти шароитида мамлакатимиздаги мулкый муносабатларнинг янги тамойиллар асосида ўзгариши бухгалтерия ҳисоби қоидаларини такомиллаштириш заруратини келтириб чиқарди. Янги тамойиллар ҳозирги иқтисодиётимиз моделига асосланган бўлиши, иқтисодиёти ривожланган давлатлар тажрибасидан фойдаланган ҳамда халқаро бухгалтерия ҳисоби андозаларига жавоб бериши лозим. 13.04.2016 йилдаги ЎРҚ-404-сон Қонун билан “Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида” Қонунга ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритилди, унинг янги таҳрири тасқидиланди. Ушбу қабул қилинган қонуннинг 10-моддасига мувофиқ “Бухгалтерия ҳисоби субъектларига молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартларини (МХҲС) қўллаш ҳуқуқи тақдим этилди” [1].

Бухгалтерия ҳисобини халқаро принциплар ва стандартларга мувофиқ меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларини янги нормалар асосида тартибга солишни такомиллаштириш борасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 февралдаги ПҚ-4611-сон “Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтиш бўйича қўшимча чора тадбирлар тўғрисидаги” қарори [2] қабул қилинди. Ушбу қарорга мувофиқ 2021 йил 1 январдан бошлаб, акциядорлик жамиятлари, тижорат банклари, солиқ тўловчилар тоифасига кирувчи корхоналар ўз ҳисоботларини молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари (МХҲС)га мувофиқ тақдим этиши белгиланган.

1-сон МХҲС да “Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари-Бу Молиявий ҳисоботнинг халқаро сандартлари қумитаси томонидан қабул қилинган стандартлар ва интерпретациялардир” деб таъриф берилган [3].

Молиявий ҳисобот халқаро стандартларининг мақсади-молиявий ҳисоботларни тақдим этишда турли хилма-хилликлар ва шарҳлар турини қисқартириш,

маълумотларни таққослаш имконини яратиш ва сифатини ошириш, стандартларни умумийлаштириш” деб таъриф берган Профессор А.Н.Тураев [4] ва бошқалар.

Адабиётлар шархи.

Халқаро ҳисоб андозаларида узоқ муддатли активларни тан олиш, баҳолаш ва ҳисобга олиш тамойиллари бўйича хорижлик ҳамда мамлакатимиз иқтисодчи олимлар илмий тадқиқотларни олиб боришган. Даромадларнинг харажатларга мос келиш тамойили шуни кўзда тутадик, даромад олиш учун қилинган харажатлар бухгалтерия ҳисобида даромадлар кўрсатилган даврда келтирилади. Профессор Я.В.Соколов мос келиш тамойилининг қўлланиш заруриятини таъкидлаган. Мазкур тамойилнинг маъносини россиялик иқтисодчи олим қўйидагича талқин қилади “Даромад келтиришга сабаб бўлган харажатлар олинган даромад қайси даврга тегишли бўлса, ўша даврга тегишли бўлади” [5]. Профессор М.И.Кутернинг таъкидлашича, “Мазкур тамойилнинг қўлланиши давр харажатларини ишлаб чиқариш таннархига тенглаштиришга имкон беради” [6]. Мамлакатимиз иқтисодчи олимларидан Профессор И.Н.Исмановнинг таъкидлашича “Активларни тўғри таснифлаш орқали хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини таҳлил қилиш ва уларга баҳо бериш имконияти кенгайди” [7]. Иқтисодчи олимларимиздан С.Н.Ташназаров Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари таркибида “III. Активлар, мажбуриятлар ва инвестицияларга доир стандартлар-ушбу гуруҳга 9 та стандарт киритилган” лигини [8] кўрсатиб ўтган. Халқаро андозалар қондасига кўра, фойда келтирмайдиган узоқ муддатли активларга қилинадиган сарф харажатлар зарарга олиб борилади. Бизнинг фикримизча, “Фойда тадбиркорнинг даромад шакли бўлиб, тижорат муваффақиятига эришиш мақсадида қўйилган капитални англатади. Негаки фойда категорияси ишлаб чиқаришнинг асосий омили бўлган капитал категорияси билан боғлиқ” [9]. “Шундай қилиб, бухгалтерия ҳисобининг асосий тамойиллари узоқ муддатли активларни ҳисобга олишнинг концептуал асосини белгилайди” [10].

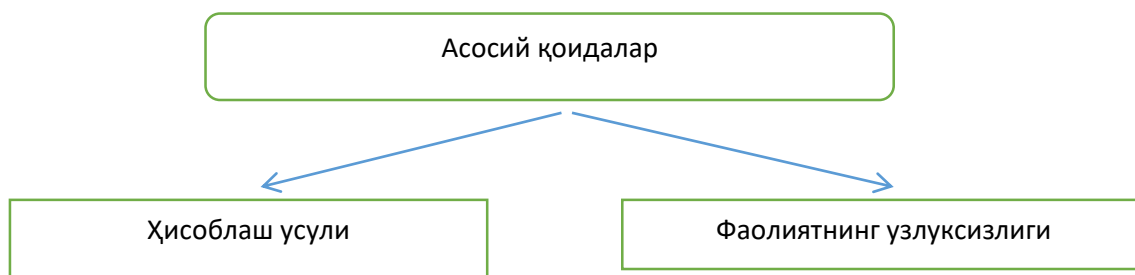
Тадқиқот методологияси.

Мақолада индукция ва дедукция, монографик кузатиш, омили таҳлил, синтез ва бошқа усуллардан кенг фойдаланилган.

Таҳлил ва натижа.

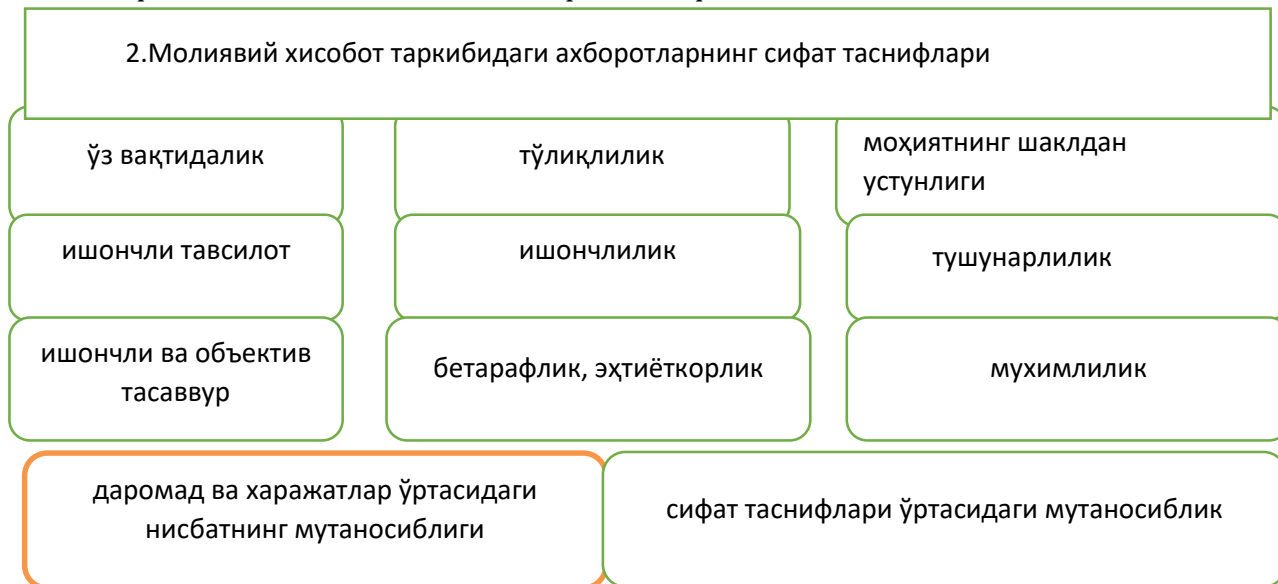
Шуни таъкидлаш лозимки, халқаро андозаларга киритилган тамойилларнинг сезиларли қисми бизнинг мамлакатимиз томонидан қабул қилинган концептуал тизимга мос келади.

Халқаро бухгалтерия ҳисоби андозаларида қўйидаги асосий қондалар белгилаб қўйилган:

Ўзбекистон Республикаси миллий бухгалтерия ҳисоби стандартларида бухгалтерия ҳисобининг тўртта асосий тамойиллари шакллантирилган. Бухгалтерия ҳисобининг кўплаб тамойилларидан узоқ муддатли активларни ҳисобга оладиган, шунингдек, ҳисобни юритишнинг усуллари ва услубиятини шакллантирадиган тамойилларини ажратиб олиш муҳим вазифа бўлиб қолмоқда. Узоқ муддатли активларни ҳисобга олиш тамойиллари келтирилган.

Бизнинг фикримизча, юқорида баён қилинган фикрлар узоқ муддатли активлар таркибини молиявий ҳисоботнинг халқаро андозалари талабларига кўра, уйғунлаштиришга кўмаклашади.

Узоқ муддатли активлар корхона фаолиятида иштирок этадиган муҳим иқтисодий категориялардан бири ҳисобланади. Янги иқтисодий муносабатлар шароитида мазкур иқтисодий категория етарлича чуқур ўрганилмаган. Шунинг учун унинг тоифаларини аниқловчи асосий тавсифларни ҳар томонлама кўриб чиқиш зарур. Шунини таъкидлаш лозимки, мазкур тадқиқотлар узоқ муддатли активларнинг айрим назарий масалаларини аниқ бир хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига тадбиқ этишга қаратилган.

Ўз фаолиятини тугатаётган корхона учун узоқ муддатли активларни баҳолашда реализацион қиймат усули қўлланиши фойдали. Бунда қуйидаги ҳолатлар вужудга келиши мумкин:

Т/р	Узоқ муддатли активларни баҳолашда реализацион қиймат усулини қўлланиши
1	Юридик шахс активларининг реализацион қиймати кредиторларнинг қарзини қоплаш учун етарли.
2	Юридик шахс активларининг реализацион қиймати кредиторлар талабини қондира олмайди ва улар ўзларига тегиши мумкин бўлган улушининг бир қисмини олади.
3	Юридик шахс активлари реализацион қиймати қарзлардан анча кўп ва у қарзларни тўлалигича ёпиш учун етарли.

Шундай қилиб, корхона фаолиятининг узлуксизлиги тамойилини узоқ муддатли активлар бухгалтерия ҳисобига татбиқ этиб, қуйидагича ифодалаш мумкин: фаолият олиб бораётган корхонанинг узоқ муддатли активлари баланс қиймати (дастлабки, жорий тикланувчи, жорий бозор, қолдиқ баҳолари)да баҳоланади. Корхона фаолияти тўхтатилиб оралиқ тугатиш баланси тузилаётганда, узоқ муддатли активларни баҳолаш реализацион қиймат бўйича амалга оширилади.

Молиявий ҳисоботларни тузиш тартибининг концептуал асосига кўра, ҳисоблаш тамойили корхона хўжалик фаолиятининг маълум бир даврини тавсифлайди, яъни содир этилган хўжалик операциялари пул маблағларининг тўланган ёки олинган пайтига эмас балки айнан ўша тавсифланган даврига тааллуқли, деб тан олинади. Шундай қилиб, ҳисоблаш тамойили- бу бухгалтерия ҳисобида бўлиб ўтган хўжалик операцияларини мазкур ҳисобот даврида тан олиш лозим эканлигини эътироф этиш, демакдир. Шунинг учун корхона фаолияти тугатилаётганда, активларни сотиш баҳоси уларни сотишдан олинадиган даромадларни ҳисоблаш имконини беради.

Молиявий ҳисобнинг халқаро стандартларида мазкур тамойил кенгроқ талқин этилади. Мазкур тамойилнинг 4 та таркибий қисмларини ажратиш мумкин:

Т/р	Молиявий ҳисобнинг халқаро стандартларида бухгалтерия ҳисоби тамойилларининг таркибий қисмлари
1	Операция ва ҳодисалар пул ва унинг эквивалентларининг келиб тушишига қараб эмас, балки улар ҳақиқатда амалга ошишига қараб тан олинади;
2	Операция ва ҳодисалар қайси даврда амалга оширилганлигига қараб ўша даврнинг молиявий ҳисоботларида кўрсатилади ва ҳисоб регистрларида қайд қилинади;
3	Харажатлар молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботда бевосита кўрилган зарарлар ва ишлаб топилган аниқ даромадлар солиштирилганда тан олинади;
4	Таққослаш концепциясининг қўлланиши бухгалтерия балансида актив ва мажбуриятларни белгиламайдиган моддалар бўлишига йўл қўймайди;

Бизнинг фикримизча, ҳисоблаш тамойилини 3 та асосий таркибий қисмга бўлиш мумкин: харажатларни аниқлаш тамойили, даромадларнинг харажатларга мос келиши тамойили, қайд қилиш тамойили. Харажатларни аниқлаш тамойилининг маъноси шундан иборатки, харид қилинган активларга тўланган пул ва унинг эквивалентлари ўз ҳолича харажат ҳисобланмайди, балки ўша маблағларни тўлаш мажбуриятларининг вужудга келиши харажат бўлиб ҳисобланади. Даромадларни қайд қилиш тамойили улар қайси ҳисобот даврида рўй берган бўлса, улар учун пул маблағларини ҳақиқатда келиб тушган вақтидан қатъий назар, уларни ўша ҳисобот даврида тан олишини билдиради.

Ҳозирги кунда бухгалтерия ҳисоби қоидаларида даромад олишнинг асосий мезони қилиб мулкка эгалик ҳуқуқининг сотувчидан олувчига ўтиш пайти қабул

қилинган. Узоқ муддатли активлар бўйича операцияларда алоҳида объектларни вақтинчалик фойдаланишга беришдан ҳам даромад олиш мумкин.

Даромадларнинг харажатларга мос келиш тамойили шуни кўзда тутадик, даромад олиш учун қилинган харажатлар бухгалтерия ҳисобида даромадлар кўрсатилган даврда келтирилади.

Мос келиш тамойилининг қўлланиш заруриятини россиялик иқтисодчи олимлар ҳам таъкидламоқдалар. Профессор Я.В.Соколов мазкур тамойилнинг маъносини қуйидагича талқин қилади “Даромад келтиришга сабаб бўлган харажатлар олинган даромад қайси даврга тегишли бўлса, ўша даврга тегишли бўлади” [5].

Профессор М.И.Кутернинг таъкидлашича, “Мазкур тамойилнинг қўлланиши давр харажатларини ишлаб чиқариш таннархига тенглаштиришга имкон беради” [6].

Мамлакатимиз иқтисодчи олимларидан Профессор И.Н.Исмановнинг таъкидлашича “Активларни тўғри таснифлаш орқали хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини таҳлил қилиш ва уларга баҳо бериш имконияти кенгайди” [7].

Мос келиш тамойилини амалиётда қўллаш анчайин қийин ҳисобланади. Мазкур тамойилнинг қўлланилиши ҳисобот даврида ишлаб топилган даромад, албатта, шу даврда амалга оширилган харажатларга боғлиқ бўлишини тақозо этади. Ушбу тамойилни амалга ошириш учун хориж амалиётида бухгалтерия ҳисобининг махсус усулларини қўллаш кўзда тутилган. Бу усуллар констатация ёки трансформация, деб ҳам аталади. Харажатлар ва даромадларни бир ҳисобот даврида ҳисобга олиш констатация усули, деб эътироф этилса, харажатлар ва даромадлар икки ёки ундан ортиқ ҳисобот даврларига тегишли бўлса, трансформация вужудга келади.

Халқаро андозалар томонидан талқин қилинган узоқ муддатли активлар бухгалтерия ҳисоби ва уларни баҳолашни ўзгартиришга нисбатан эҳтиёткорлик тамойили мамлакатимиздаги бухгалтерия ҳисоби амалиётида қўлланилиши мумкинми?

Узоқ муддатли активларнинг бир қисм объектларида икки хил эҳтиёткорлик концепциялари мавжуд:

динамик бухгалтерия ҳисоби нуқтаи назаридан эҳтиёткорлик тамойили, бунда узоқ муддатли моддий активларнинг фақат сотиш ёки бошқа сабаблар билан ташлаб чиқиб кетиш ҳолатидаги реал қийматини аниқлаш кўзда тутилади;

статик бухгалтерия ҳисоби нуқтаи назаридан эҳтиёткорлик концепцияси-бу ҳали сотилмаган узоқ муддатли активларнинг потенциал зарарини эътиборга олишни кўзда тутати;

Статик концепция амалдаги бухгалтерия ҳисоботларида тўлиқ қўлланилмайди. Лекин эҳтиёткорлик тамойили уни амалда қўллаш имконини беради.

Иқтисодчи олимларимиздан С.Н.Ташназаров Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари таркибида “III. Активлар, мажбуриятлар ва инвестицияларга доир стандартлар-ушбу гуруҳга 9 та стандарт киритилган” [8] лигини кўрсатиб ўтган.

Бухгалтерия ҳисоби қоидаларига кўра, эгалик ҳуқуқи бўйича объектлар фойда келтириши ёки келтирмаслигидан қатъий назар, узоқ муддатли актив деб тан олинади. Халқаро андозалар қоидасига кўра, фойда келтирмайдиган узоқ муддатли активларга қилинадиган сарф харажатлар зарарга олиб борилади. “Фойда

тадбиркорнинг даромад шакли бўлиб, тижорат муваффақиятига эришиш мақсадида қўйилган капитални англатади. Негаки фойда категорияси ишлаб чиқаришнинг асосий омили бўлган капитал категорияси билан боғлиқ” [9].

Шундай қилиб, мамлакатимиз бухгалтерия тизимида эҳтиёткорлик тамойилининг қўлланилиши давлат томонидан ишлаб чиқилган фискал сиёсатга зид келиши мумкин.

Узоқ муддатли активлар бухгалтерия ҳисобида даврийлик, молиялаштириш ҳамда жорий, келгуси давр ва капитал харажатларни алоҳида ҳисобга олиш усуллари методологик асос бўлиб ҳисобланади.

Бухгалтерия ҳисобининг даврийлиги усули активларни сотиб олиш бўйича бир мартали харажатларнинг алоҳида ҳисобот даврлари бўйича тақсимланишини кўзда туттади. Шундай қилиб, узоқ муддатли активларни сотиб олиш бир марта катта харажатлар қилинишини тақозо этади, лекин бу харажатлар қайси даврда вужудга келган бўлса, ўша ҳисобот даврига киритилмайди. Шунинг учун активлар фаолият даврлари миқдорининг дастлабки ҳисоб-китоби амалга оширилади ва улардан самарали фойдаланиш даври аниқланади. Шунингдек, узоқ муддатли активларнинг ҳар бир ҳисобот йилига тўғри келувчи қисми ажратилади.

Жорий, келгуси давр ва капиталлашган харажатларни алоҳида ҳисобга олиш усули корхонанинг узоқ муддатли активларни сотиб олиш ва кейин уларни жорий ёки келажак давр харажатларига киритиш бўйича харажатларини бухгалтерия ҳисобида кўрсатиш учун қўлланилади.

Узоқ муддатли активларни сотиб олиш пайтида корхонанинг бир марталик катта харажатлари вужудга келади. Ушбу харажатлар пул маблағларини тўлаш, дебиторлик қарзларининг вужудга келиши, бошқа активларга алмаштириш орқали амалга оширилиши мумкин. Кўрсатилган харажатлар корхонанинг узоқ муддатли активлари қийматини ошириши ҳамда жорий ёки келажак давр харажатларига тегишли бўлиши мумкин. Шунинг учун юқоридаги харажатларни жорий, келгуси давр ва капиталлашган харажатларга ажратиш жуда муҳим. Шундай қилиб, узоқ муддатли активларни сотиб олганда, сотиб олиш бўйича харажатларнинг катта қисми капиталлаштирилади, бироқ харажатларнинг бир қисми жорий давр харажатларига киритилиши мумкин.

Шундай қилиб, “бухгалтерия ҳисобининг асосий тамойиллари узоқ муддатли активларни ҳисобга олишнинг концептуал асосини белгилайди” [10]. Шунинг учун корхоналарда ҳисоб сиёсатини ишлаб чиқиш ва унга амал қилишда мазкур тамойиллар талабини бажариш муҳим аҳамиятга эга.

Хулоса ва таклифлар.

Хулоса қиладиган бўлсак, бухгалтерия ҳисобининг асосий тамойиллари узоқ муддатли активларни ҳисобга олишнинг концептуал асосини белгилайди. Шунинг учун корхоналарда ҳисоб сиёсатини ишлаб чиқиш ва унга амал қилишда мазкур тамойиллар талабини бажариш муҳим аҳамиятга эга.

Узоқ муддатли активларни тан олишнинг тамойилларидан келиб чиқиб, актив узоқ муддатга, яъни бир йилдан ортиқ муддатга хизмат қилиши, назорат функциясига эга бўлиши ҳамда иқтисодий фойда келтириш имкониятини таъминланиши лозим.

Иккинчидан активлар узоқ ва жорий активларга тан олинишида уларнинг хизмат муддатини баҳолаш орқали умрини аниқлаш ҳамда уларнинг фарқли жиҳатларини бухгалтерия ҳисобида молиявий ҳолат тўғрисидаги ҳисоботда тўлиқ акс эттириш лозим.

Учинчидан узоқ муддатли активлар таркибига гудвилл, асосий воситалар, номоддий активлар, шўъба корхона молиявий инвестициялари, ассоциацияланган корхона инвестициялари, бошқа молиявий инвестициялар, узоқ муддатли дебиторлик қарзлар моддалари асосида туркумланиши мақсадга мувофиқ.

Узоқ муддатли активларни ҳисобга олишда 1-БҲҲС, 8-БҲҲС, 16-БҲҲС, 7-БҲҲС, 38-БҲҲС, 40-БҲҲС, 1-МҲҲС, 3-МҲҲС, 5-МҲҲС, 9-МҲҲС, 10-МҲҲС, 15-МҲҲС стандартлари асосида ҳисобга олиниши лозим.

Узоқ муддатли активларни фундаментал ва сифат тавсифига кўра ишончлилик, аҳамиятлилик, ҳаққоний тақдим этиш, яъни тўлиқлик, нейтрал, хатолардан ҳоли, таққосланувчанлик, текширувчанлик, ўз вақтидалик, тушунарлик асосида туркумланиши мақсадга мувофиқ.

Юқоридагилардан келиб чиққан ҳолда юқоридаги ҳолатлар асосида узоқ муддатли активларни тан олиш халқарос стандартларнинг асосий мезони бўлиб ҳисобланади ва молиявий ҳисоботнинг асосий принципларидан бири узлуксизлик тамойилини таъминлашга хизмат қилади.

References:

1. Ўзбекистон Республикасининг “Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида” Қонун янги таҳрири (13.04.2016 йилдаги ЎРҚ-404 сон)
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 февралдаги ПҚ-4611-сон “Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтиш бўйича қўшимча чора тадбирлар тўғрисидаги” қарори
3. Международные стандарты финансовой отчетности: Издание на русском языке.- М: “АСКЕРИ-АССА”, 2016.
4. Тўраев А. Н., Эшонқулов А. А. КОНСОЛИДАЦИЯЛАШГАН МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТЛАРНИ ХАЛҚАРО СТАНДАРТЛАР АСОСИДА ТУЗИШ ВА ТАҚДИМ ЭТИШ ТАРТИБИ //Архив научных исследований. – 2022. – Т. 2. – №. 1.
5. Norbekov D., To'rayev A., Raxmonov Sh. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari. O'quv qo'llanma. –Т.: Iqtisod-moliya, 2018. –350 b.
6. Соколов Я.В. Основы теории бухгалтерского учета. - М.: Финансы и статистика, 2002. - С. 48
7. Кутер М. И. Теория и принципы бухгалтерского учета. – 2000.
8. Исманов И. Н. Активлар тушунчасининг иқтисодий мазмуни ва уларни ҳисобга олишнинг айрим мунозарали жиҳатлари //Экономика и финансы (Ўзбекистан). – 2016. – №. 2. – С. 39-45.
9. Ташназаров С. Н. Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари ва уларга ўтиш зарурияти //Экономика и финансы (Ўзбекистан). – 2016. – №. 7. – С. 48-54.

10. Khakimov F. A., Turanov M. S. The Economic Essence of Profit and the Initial Theoretical Foundations of its Formation //Eurasian Research Bulletin. – 2022. – T. 6. – C. 95-97.
11. Abdusattorovich K. F. PRINCIPLES OF RECOGNITION, ASSESSMENT AND ACCOUNTING OF LONG-TERM ASSETS IN INTERNATIONAL ACCOUNT TEMPLATES //Web of Scientist: International Scientific Research Journal. – 2022. – T. 3. – №. 11. – C. 1133-1138.